

bohn
stafleu
van loghum

Online leren en de praktijk: een verrassend goede combinatie

Interview met Docent Gerda Mesker
van het Alfa-college

**Lees de ervaringen over het inzetten van het
vaardigheidsprogramma Skills Online in het onderwijs**

‘We leren geen kunstjes aan maar proberen een betekenisvol kader te scheppen waardoor het onthouden beter gaat.’

**bohn
stafleu
van loghum**

Sinds de uitbraak van corona vindt scholing natuurlijk nóg meer online plaats. Daar zijn gelukkig prima oplossingen voor. Maar hoe maak je met e-learning de juiste transfer van theorie naar praktijk? En zal online nascholing – wanneer de pandemie achter de rug is – een blijvertje zijn? Docent Gerda Mesker van het Alfa-college, een ROC voor Noord- en Oost-Nederland, deelt haar ervaringen met ons.

Gerda, kun je in het kort wat vertellen over jezelf?

‘Op het Alfa-college werk ik als docent Verpleegkunde. Binnen de BBL-opleiding verzorg ik uiteenlopende vakken zoals anatomie, pathologie, ouderenzorg, plannen van zorg, kwaliteitszorg maar ook verpleegtechnische vaardigheden theorie en praktijk. In het kleine bbl-team zijn we gewend om verschillende vakken te geven, al is de algemene mores binnen het team Verpleegkunde dat docenten specialisaties hebben. Ik houd ervan om verschillende invalshoeken en onderwerpen met elkaar te combineren.’

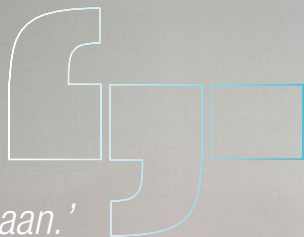
Geef je al die lessen op dezelfde manier?

‘Nee. Er is geen les hetzelfde omdat geen student en geen klas dezelfde zijn. De ervaringen en interactie met de groep bepalen de routekaart. Wel zijn er dezelfde eisen aan de nieuwe beroepsbeoefenaar. Hoe je die kwaliteiten vergaart, kan op verschillende manieren; dat geldt zeker voor de skillslessen.

Omdat we geen praktijklessen konden geven tijdens de eerste corona-uitbraak hebben we skills online ingezet; ter vervanging van de skillslessen op school. Daarnaast wordt er een uur in de week online theorie gegeven én is er de huiswerkopdracht om de voortgang te monitoren plus verdieping aan te brengen. Naast dit alles hebben alle BBL'ers een stage/werkplek waar ze skills kunnen oefenen. Zo leren verpleegkundigen elkaar de skills in de praktijk al of niet onder begeleiding van een toetsers.’

*'Iedereen zegt zorgvuldig te zijn.
Maar als je kritisch bent, dan
ontbreekt het daar nog weleens aan.'*

Zijn er voor Skills Online specifieke voorbereidingen nodig?

'We zorgen ervoor dat alle leerlingen een code krijgen om zelfstandig met een aantal modules aan de slag te gaan. Dat doen ze als voorbereiding op de les in Teams. Dus voordat ze elkaar in Teams gaan ontmoeten, hebben ze bepaalde modules doorgewerkt. Daarna is er elke week een lesmoment waarin ervaringen worden gedeeld, een toelichting wordt gegeven op de behandelde modules en de verdiepingsvragen worden ingeleid. Vervolgens krijgen ze van mij een nieuwe opdracht en deze voegen ze toe in een groeidocument. Bewijzen en verdieping worden daarin verzameld.'

'We willen geen cultuur waarin het maken van fouten voorkomen wordt, leer ervan! Dat is het devies.

Er is speciale aandacht voor de waarom-vraag: als je een antwoord op een vraag fout had, waarom is dat dan? Komt dat door onvoldoende kennis? Of door een interpretatieverschil? Of door een snelle leesfout? Of heb je iets volgens de makers van de test fout, maar heb je gewoon heel goede redenen voor een afwijkend antwoord. En tot slot zit er weleens een klein foutje in de antwoorden van Skills Online, ook dat is een student niet aan te rekenen. Belangrijk, want dat inzicht helpt je om weer verder te komen.'

Wat moet een student, voorafgaand aan een vaardigheidsles, minimaal hebben gedaan?

'Normaal gesproken moet de theorie bestudeerd zijn, de achtergrondinformatie bij een handeling moet zijn doorgelezen en het protocol moet men paraat hebben. Daarna gaan studenten de handelingen in een Skillslab oefenen.

Je krijgt daarbij feedback van je klasgenoten en de praktijkdocenten. We proberen dat zo te doen dat het een logisch geheel wordt.

Leren in de praktijk gaat anders. Stel je moet als verpleegkundige een nieuwe risicovolle handeling uitvoeren bij een cliënt, dan doorloop je een aantal stappen. We moeten namelijk bevoegd en bekwaam zijn voordat we een handeling zelfstandig mogen uitvoeren. Je kunt ook oefenen in een gesimuleerde omgeving. Wanneer jij je bevoegd én bekwaam acht, dan mag je de handeling zelfstandig uitvoeren. Zo leren verpleegkundigen aan elkaar de praktische vaardigheden. Kortom, er zijn skillslessen op school en skillslokalen in de praktijk, modules op school en e-learnings in de praktijk. En sinds kort ook e-learnings op school in de vorm van skills online. Er zijn er Skillslabs en toetsers in de praktijk zodat je handelen periodiek getoetst wordt aan de nieuwste vereisten. Je ziet dat het een complex geheel is. Alles is mogelijk. 😊

Als studenten eerst zelfstandig de theorie hebben doorgenomen, wat doe je dan daarna klassikaal?

'Onze studenten hebben al ervaring met zaken zoals katheterzorg en wondzorg. Dat doen ze veelvuldig in de praktijk. Daardoor kunnen wij klassikaal aandacht besteden aan alternatieven, veranderingen, gewoontes, de meest gemaakte fouten, risico's en achtergrondinformatie. We zijn nooit uitgeleerd over vaardigheden. Het levert altijd boeiende gesprekken op.

Ook bespreken we zorgvuldigheid en cultuur binnen een organisatie.'

'Een voorbeeld. Een student die binnenloopt, zegt vriendelijk: "Goede morgen mevrouw, ik ga even de benen zwachtelen." Wanneer je een handeling gaat uitvoeren, moet je de patiënt daar wel in meenemen. Er moet sprake zijn van informed consent. Dus het gaat niet alleen om het uitvoeren van een handeling, daar zijn studenten al best handig in. Het gaat vooral om de mens achter de handeling en ruimte voor maatwerk en regie van de zorgvrager.'

'Skills Online beviel ons en de deelnemers zó goed, dat we het blijven gebruiken.'

Hoe maak je de beste transfer van theorie naar praktijk? Je leert bijvoorbeeld een SBAR in de theorie, maar hoe zorg je ervoor dat dit ook in de praktijk goed wordt uitgewerkt?

'Mijn studenten werken minimaal 16 uur in de praktijk en ze gaan 1 dag in de week naar school. Ik vraag ze om ergens mee te gaan oefenen of te observeren. Daarna vraag ik op onze gezamenlijke dag naar hun ervaringen. Wat ging er deze week goed? Wat ging beter dan goed? Wat ging er niet goed? Iedereen is super gemotiveerd om skills in de vingers te krijgen. Dit is vaak een reden waarom ze verpleegkundige willen worden.'

Hoe geef je eigenlijk de beste feedback?

'Studenten mogen zich eerst vertrouwd maken met het materiaal, oefening doet de rest. Feedback is in de praktijk vaak vooral tips en trucs meegeven. Een voorbeeldje. Als je een verblijfskatheter wilt plaatsen, dan moet je een spuit gebruiken met een dikke gel. Wil je die leegspuiten, dan moet je enorm veel kracht zetten. Maar als je er eerst wat lucht in laat lopen, dan floept het er zomaar uit. Als mensen zo'n handigheidje eenmaal zien of voelen, dan nemen ze het ook op in hun repertoire.'

Kunnen studenten het geleerde direct toepassen in hun instelling?

'Vaak wel. Op die manier leren studenten om ook zelf op een goede manier feedback te geven en te inspireren. Dit zijn belangrijke vaardigheden, want bij handelingen veranderen er aan de lopende band dingen. Het is een continu proces.'

Hoe zijn jullie ervaringen met Skills Online?

'Skills Online heeft goede kwaliteit van de video's. Ze geven goed en rustig uitleg. De theorie gaat over de handeling, en wat altijd weer terugkomt: handhygiëne en protocollen. Wat ook goed is: de meerkeuzevragen zijn nooit voorspelbaar. Soms een verbinding, soms twee antwoorden, soms een enkel antwoord. Dat hebben ze gewoon heel slim gedaan. En nog een voordeel: het duurt nooit lang. In twintig minuten kun je een module gedaan hebben. Dan kun je daarna met elkaar gaan finetunen en een verdiepingsslag maken bij de praktijklessen en in het werk.'

Heeft de coronapandemie verder nog invloed op jullie manier van werken?

'Wij hebben het als volgt geregeld: de klassen die in coronatijd niet konden oefenen, kregen na de zomervakantie praktijklessen. Met maximaal negen mensen in de klas, anderhalve meter afstand, mondkapjes en handschoenen. De theorie bespraken we dan niet klassikaal, maar via de modules. Het programma van Skills Online beviel ons en de deelnemers zó goed, dat we het blijven gebruiken. Zelfs al mogen we weer naar school. Het betekent voor ons echt een positieve verandering.'

Mis je het face to face lesgeven?

'Natuurlijk wel. Ideaal blijft natuurlijk om met elkaar samen te komen. De een is heel handig in wondzorg en de ander is juist scherp op de tweede controle bij de medicatie. Je ziet dat de studenten juist ook veel van elkaar leren. Ze geven elkaar tips, ook tips die docenten niet kennen. Tja, dat is het mooie van met elkaar in een ruimte zitten, en dat vind je niet altijd in een digitale situatie. Maar het is verrassend hoeveel Skills Online daaraan toevoegt. Uiteindelijk is onze conclusie dat de combinatie van beide het beste resultaat oplevert.'

Dank je wel, Gerda, voor het delen van je ervaringen en inzichten.

Meer informatie

Wil je meer informatie over Skills Online van Bohn Stafleu van Loghum? Ga naar www.skillsonline.nl of neem contact op met onze leermiddelenadviseur.

Stijn Bouwmeester

+31 (06) 52 75 21 19

stijn.bouwmeester@bsl.nl